

Кириша Олександр Володимирович

студент економічного факультету

Національний університет біоресурсів і природокористування

м. Київ, Україна

РОЛЬ БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ У ФІНАНСОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Забезпечення ефективного функціонування підприємства вимагає економічно грамотного управління його діяльністю. Бізнес-аналітика допомагає вивчити тенденції розвитку, оцінити та дослідити чинники зміни результатів діяльності, обґрунтувати бізнес-план і управлінські рішення, здійснити контроль за їх виконанням, виявити резерви підвищення ефективності виробництва, виробити економічну стратегію його розвитку [1].

Базою прийняття різноманітних аналітичних рішень на підприємстві є – аналіз господарської діяльності. Господарська діяльність підприємства нерозривно зв'язана з його фінансовою діяльністю (рис. 1).

Для обґрунтування завдань та аналітичних рішень необхідно виявляти і прогнозувати існуючі та потенційні проблеми, виробничі і фінансові ризики, визначати вплив прийнятих рішень на рівень доходів суб'єкта господарювання. Тому оволодіння методикою комплексного економічного аналізу бізнес-аналітиками є складовою частиною їхньої професійної підготовки [2].

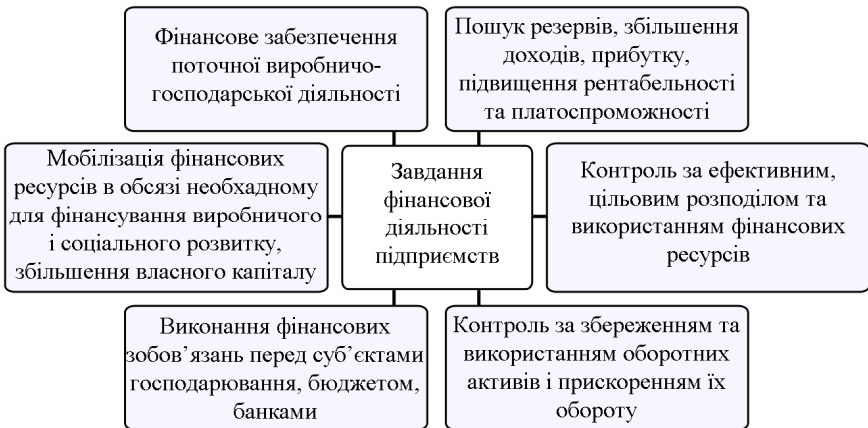

Рис. 1. Основні завдання фінансової діяльності підприємства.

Джерело: сформовано автором на основі [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/inek_2013_3_76.pdf]

Головна задача бізнес-аналітика на підприємстві — виявити проблеми бізнесу і знайти максимально ефективне її вирішення. Для цього він повинен володіти знаннями в предметній області.

Одним із принципів бізнес-аналітика на підприємстві є забезпечення економічності та ефективності аналітичного процесу, тобто виконання найбільш повного і всебічного дослідження при мінімумі витрат на його проведення. З цією метою при його проведенні повинні широко використовуватися новітні методики аналізу, комп'ютерні технології обробки інформації, раціональні методи збору і зберігання даних [3].

На кожному підприємстві необхідно виявляти наявність фактів безгосподарності, непродуктивних втрат, нерозумного вкладення коштів тощо для їх усунення. Слід виявляти і включати в роботу підприємства резерви виробництва, раціонального та ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, природних багатств. Тому в даний час значно зростає роль аналізу фінансово-господарської діяльності, основна мета якого — виявлення та усунення недоліків у діяльності підприємства, пошук та залучення у виробництво не використовуваних ресурсів [3].

Завдання бізнес-аналітики формуються на основі цілей управління, а її результати представляють суб'єктам управління. Тому відправною точкою аналітичної діяльності на підприємстві є стратегія його розвитку. Можна визначити чотири типи взаємозв'язку між бізнес-стратегією та бізнес-аналітикою на підприємстві (рис. 2).

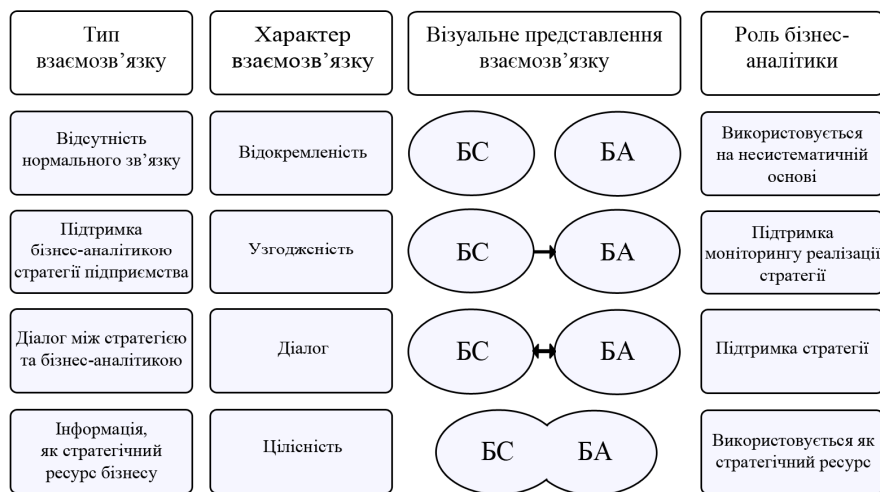

Рис. 2. Зв'язки бізнес-стратегії та бізнес-аналітики на підприємстві.

Джерело: сформовано автором на основі [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/inek_2013_3_76.pdf]

Перший тип взаємозв'язку відображає ситуацію несистематичного використання бізнес-аналітики, за якої інформація на підприємстві використовується фрагментарно при розв'язанні конкретних завдань без зв'язку із бізнес-стратегією. Формальний зв'язок між стратегією підприємства та бізнес-аналітикою пояснюється, як правило, двома причинами: відсутністю даних, компетентних працівників та технологій для запровадження бізнес-аналітики; застосування бізнес-стратегії, що не базується на використанні інформації [3].

Другий тип взаємозв'язку показує підтримку бізнес-аналітикою стратегії підприємства на функціональному рівні. Реалізація стратегії потребує моніторингу процесу досягнення цілей засобами бізнес-аналітики. Ефективність бізнес-аналітики визначатиметься якістю звітності та її доступністю для користувачів, а також наповненістю якомога новою інформацією [3].

Третій – приймаються рішення, що мають циклічний характер: формується стратегія, здійснюється бенчмаркінг, проводиться безперервне вимірювання та аналіз відхилень від цілей, на основі аналізу відбувається адаптація та оптимізація стратегії і т.д [3].

Четвертий – при визначенні стратегії розвитку підприємства інформація розглядається як стратегічний актив. При цьому надається менша перевага технічним рішенням, а більша – компетенції працівників та вимагає від підприємства наявності персоналу із стратегічними та інформаційними знаннями, що зумовлює підвищення рівня інтелектуалізації бізнесу [3].

Досліджуючи господарську та фінансову діяльність підприємства та приймаючи правильні аналітичні рішення можна слід здійснювати:

- об'єктивну оцінку динаміки та стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;
- оцінку становища суб'єкта господарювання на фінансовому ринку та кількісну оцінку його конкурентоспроможності;
- аналіз ділової активності підприємства та його становища на ринку цінних паперів;
- визначення ефективності використання фінансових ресурсів;
- дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства;
- дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами [4].

Таким чином, представлені типи взаємозв'язку між бізнес – стратегією та бізнес-аналітикою характеризують здатність та готовність підприємства працювати з інформацією на різних рівнях. Прийнятний для підприємства рівень має вибиратися на основі перспектив розвитку підприємства.

Література

1. Вихорь К.Р. Напрями розвитку методики аналізу витрат за статтями калькуляції [Електронний ресурс] / К.Р. Вихорь // «Управління розвитком». — 2014. — Режим доступу до ресурсу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Uproz_2014_6_55.pdf.
2. Тлущкевич Н.В. Організація аналітичної роботи на підприємстві: управлінський аспект [Електронний ресурс] / Н.В. Тлущкевич // «Економічні науки». — 2011. — Режим доступу до ресурсу: http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ecnof_2011_8_60.pdf.
3. Басовский Л.Е. Основы теории экономического анализа / Л.Е. Басовский, А.М. Лунева, А.Л. Басовский. — 2011. — С. 106.
4. Яремко З.М. Модель бізнес-аналітики підприємства в контексті стратегічного управління [Електронний ресурс] / З.М. Яремко // «Інноваційна економіка». — 2013. — Режим доступу до ресурсу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/inek_2013_3_76.pdf.